

ת"פ 41904/11/11 - מדינת ישראל נגד דוד רויבין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 41904-11-11 מדינת ישראל נ' רויבין

בפני בעניין:	כב' השופט עידו דרויאן מדינת ישראל
המאשימה	ע"י ב"כ עו"ד זנה נגד דוד רויבין
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד ברקי

גזר דין

ביום 4.2.13 הודה הנאשם והורשע בעבירה של גניבה בידי עובד, לפי סעיף 391 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בגין מעשה שעשה ביום 12.8.10:

הנאשם היה מנהל של שתי תחנות דלק השייכות לחברת סונול, ובמועד האמור נטל סכום של 220,897 ₪ - דמי פדיון של התחנות, שהיה מיועד להפקדה בבנק - וגנב אותן[1].

עד היום לא הושב סך הגניבה.

נסיבות העבירה - מתחם העונש ההולם:

העבירה של גניבה בידי עובד, חמורה היא במיוחד בין עבירות הרכוש. חומרתה היתירה נובעת מאלו:

קלות הפגיעה ברכושו של מעסיק, על-ידי עובד המצוי בעניינו ושולט ברכושו או בחלקו, והסיכוי הנמוך-יחסית של גילוי המעשה, כששני אלה מחייבים קו ענישתי מרתיע וברור;

מלבד הפגיעה בקניינו של המעסיק, נילוה למעשים אלו תו מיוחד של מעילה באמון, הפוגעת פי-כמה מפגיעתו של זר;

הפסיקה החמירה אפוא וככלל, נדרש מאסר בפועל כעונש הולם בעבירות מסוג זה (וראו למשל דברים שנאמרו בע"פ (ת"א) 72220/04 מ.י. נ' כהניס (2006), על האסמכתאות הנזכרות בסעיף ו'). אמנם, ניתן למצוא גזרי דין שבהם

ניתנו עונשים מתונים החורגים מהמדיניות הנ"ל, אך זאת בעיקר בשל שיקולי שיקום, הודיה וחרטה או נסיבות מיוחדות אחרות. אין ללמוד מכך דבר על מתחם הענישה הראוי, כפי שהבהירה הש' ארבל בע"פ 1323/13 חסן נ' מ.י. (2013):

מתחם העונש ההולם מגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים, כשמדיניות הענישה הנוהגת הינה רק אחד מהם. כאשר המדיניות הנוהגת תואמת את עקרון ההלימה היא שיקול ראוי, וכאשר יש פער בינה לבין המדיניות הראויה - תועדף המדיניות הראויה. טווח הענישה עד היום ודאי שאינו חופף למתחם הענישה הראוי, שכן בגזרי הדין שניתנו קודם לתיקון שימשו בערבוביה הנתונים הקשורים לביצוע העבירה יחד עם הנתונים שאינם קשורים לביצועה.

במקרה דנן מדובר על מי שהתאגיד ומנהליו נתנו בו אמון רב, הציבו אותו בעמדת ניהול והפקידו אותו על שתי תחנות דלק ועל תזרים מזומנים שוטף וגדול. העבירה, ואפילו איננה פרי תכנון מקדים וביצוע מורכב, היא עבירה מתוכננת שבוצעה תוך ניצול מעמדו של הנאשם בתאגיד ונגישותו לכסף. מכאן, שמידת הפגיעה בערך המוגן היא גדולה.

הנאשם הסביר שנטל את הכסף כדי להשיב הלוואות אותן נטל בשוק האפור ושהעיקו עליו. אף שלא הוגש תיעוד כלשהו לכך, הוגש תיעוד מספיק לכך שהנאשם אכן הסתבך בחוב שהגיע לבית המשפט והנאשם הוכרז כפושט רגל (תיק פש"ר 1818/03). חוב זה מוקדם בהרבה למעשה נשוא התיק דנן, שבוצע בעת שההליכים כבר היו בעיצומם והנאשם היה מוגן מפני הנושה. כך או אחרת, ודאי שאין בכך כדי להביא להקלה בקביעת מתחם העונש, שכן הקלה שכזו משמעה מסר מוטעה של הצדקה לכאורה, ולו חלקית, לפתרון בעיה כלכלית על-דרך גזילת רכושו של אחר.

בהתחשב בכל האמור ובגודלו של הסכום, יקבע מתחם העונש ההולם בין שמונה חודשים ל-24 חודשי מאסר בפועל.

קביעת העונש במתחם - נסיבות אישיות:

הנאשם יליד 1954, גרוש ולו שני ילדים בוגרים, שמקיימים עם הנאשם קשר רופף בלבד.

בשנת 1998 הורשע לראשונה, בגין עבירות זיוף ומרמה שביצע בשנת 1996 והעניין הסתיים במאסר מותנה וקנס.

לחובת הנאשם הרשעה משנת 2005 בגין עבירות של גניבה בידי עובד, מרמה ועוד אותן ביצע בשנת 2000 ונגזר עליו עונש מאסר בן 18 חודשים.

מוצאו של הנאשם במשפחה תקינה ומתפקדת, והוא שרת בצה"ל כקצין בקבע עד שהשתחרר בשנת 1991 בדרגת סא"ל. לאחר שחרורו פתח משרד נסיעות, אך עקב כישלון כלכלי נאלץ למסור את העסק לחברת תיירות גדולה, בה המשיך לעבוד כשכיר והגיע לתפקידים בכירים עד שמעל, פוטר ונכלא. בשנת 2003 הוכרז כפושט רגל ומאז עבד בעבודות מזדמנות עד שהחל בעבודתו בסונוול, במסגרתה ביצע את העבירה הנדונה. הנאשם עובד כיום במוקד טלפוני, משתכר משכורת צנועה מאוד וחי בדירה שכורה (מסמכים נע/2).

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מרוכז בעצמו, מתקשה להכיר בחומרת העבירה ולגלות מודעות לדפוסי התנהגותו הבעייתיים, ומתקשה לקחת אחריות על מצבו ועל פגיעתו בזולת. תמיכה בלתי-מודעת למסקנה זו סיפק הנאשם עצמו במכתבו למנכ"ל סונול מיום 17.11.10, בה הביע צער, אך לא על מעשיו אלא על חשיפת המעילה ("לצערי המעילה נחשפה...").

אמנם, הנאשם ביטא נזקקות טיפולית אך השירות מצא כי אין ביכולתו ליצור עם הנאשם קשר טיפולי שיכול להפחית את הסיכון מצדו להישנות עבירות דומות בעתיד.

מצבו הרפואי של הנאשם מסובך למדי, שכן הוא סובל כרונית מאסתמה ומיתר לחץ-דם, עבר שני צנתורים, אירועים מוחיים ועוד, והוא מטופל ומצוי במעקב רפואי (מסמכים נע/1).

אין ספק כי עונש של מאסר בפועל יקשה מאוד על הנאשם, אם-כי השפעתו על משפחתו תהא מועטה, לנוכח המצב המצער המתואר לעיל. עם-זאת, חומרת המעשה, גודל הסכום, מסקנות שירות המבחן והעובדה שהנאשם חוזר על מעשה חמור זה בפעם השנייה בחייו כאשר גם מאסר קודם לא הרתיע אותו - מצביעים על הצורך בקביעת העונש בחלקו המרכזי-עליון של מתחם הענישה.

בנוסף, כשמדובר על סוג עבירות זה, שמבוצע באופן מתוכנן ומחושב ומטרתו כלכלית, יש תועלת ונחיצות גם בהרתעת הרבים, ויש מקום להתחשב גם בכך לפי סעיף 40 לחוק העונשין.

עם-זאת, נתונים אלו יביאו למיתון ניכר בעונש, עד כדי קביעתו בחלק המרכזי-תחתון של המתחם:

ראשית, הודייתו המידית של הנאשם, מיד לאחר לכידתו, בחקירתו ובמשפטו;

שנית, גילו של הנאשם ומצבו הכללי הקשה - בריאותית, כלכלית ומשפחתית;

שלישית, היותו של העבר הפלילי רחוק למדי בזמן והעדר תיקים פתוחים;

באין מנוס ממאסר משמעותי ולנוכח מצבו הכלכלי של הנאשם, אמנע מהטלת קנס.

לא כך באשר לפיצוי, שכן לפי ההלכה הפסוקה, מצבו הכלכלי של הנאשם ויכולת התשלום שלו אינם משפיעים על קביעתו של פיצוי, כדין פיצוי אזרחי (והשוו ע"פ 5761/05 מג'דלאוי נ' מ.י. (2006) וע"פ 2661/12 פלוני נ' מ.י. (2012)). מועד תשלומו של הפיצוי יידחה ואילו דחייתו הנוספת או פריסתו לתשלומים יהיו במידת הצורך עניין לטיפול המרכז לגביית קנסות לפי סעיף 5ב. לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995.

לפיכך גוזר אני על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שנת מאסר בפועל בניכוי שני ימי מעצרו 17.11.10-18.11.10 (ואפילו יראו רישומי שב"ס אחרת);
- ב. שישה חודשי מאסר על-תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה עליה הורשע או כל עבירת רכוש אחרת, פרט לעבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב;
- ג. פיצוי לחברת סונול ישראל בע"מ בסך 220,897 ₪, אשר יופקד ויועבר לחברה עד ליום 1.4.2015 (בעוד כשנה מהיום), אחרת יישא סכום זה הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהמועד הנ"ל עד ליום התשלום בפועל. ארכה זו ניתנת לנאשם כדי שיוכל לפנות כאמור לעיל למרכז לגביית קנסות לטיפול בפריסת הסכום לאחר שחרורו;

מזכירות:

נא לשלוח עותקי גזר הדין לידיעת שירות המבחן וכן לחברת סונול ישראל בע"מ, רח' הגביש 6' נתניה 42507.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט' אדר ב תשע"ד, 11 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

זה הסכום בו הודה הנאשם, להנחת דעת התביעה, על-אף הסכום הנקוב בכתב האישום;

[1]